

УДК 378:373
JEL J 23

МОНІТОРИНГ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ І КАР'ЄРИ ВИПУСКНИКІВ В УПРАВЛІННІ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ)

Ірина Сновидович

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
79008, м. Львів, просп. Свободи, 18
e-mail: iryna.snovydyvych@lnu.edu.ua*

Анотація. Дослідження присвячено питанням моніторингу працевлаштування та кар'єрного зростання випускників закладів вищої освіти. Проаналізовано міжнародний досвід моніторингу працевлаштування випускників, зокрема досвід Польщі. Виокремлено основні чинники, що мають вплив на працевлаштування випускників, які важливо враховувати в системі моніторингу. Розглянуто рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо впровадження електронної системи моніторингу. Висвітлено результати проведеного опитування випускників у рамках Проєкту регіонального розвитку «Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників ЗПТО і ЗВО прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення». **Мета дослідження** – провести аналіз концепції формування системи моніторингу працевлаштування та кар'єрного зростання випускників, висвітлення результатів проведеного опитування випускників у рамках згаданого Проєкту. Наведено приклади моніторингу працевлаштування випускників, які проводяться у Львівському національному університеті імені Івана Франка. У процесі роботи над дослідженням застосовано загальнонаукові теоретичні **методи**: систематизація й узагальнення, порівняльний аналіз – для виокремлення основних ознак і характеристик результатів проведеного моніторингу, схематичні та графічні зображення для візуального подання отриманих результатів щодо працевлаштування випускників.

На підставі отриманих результатів розглянуто та проаналізовано основні питання, які пов'язані з зайнятістю випускників, зокрема, працевлаштування випускників за спеціальністю, регіон зайнятості випускників, ефективність поєднання навчання з роботою, а також мотивація випускників до професійного зростання. Обґрунтовано доцільність впровадження системи моніторингу у вищій освіті як один із важливих чинників, який поліпшить якість освіти, адже показники зайнятості та працевлаштування випускників співзвучні з потребами роботодавців, економічним розвитком країни, кваліфікованими фахівцями, що затребувані на сучасному ринку праці.

Ключові слова: моніторинг, працевлаштування випускників, кар'єрне зростання, заклад вищої освіти, якість освіти.

Постановка проблеми. Сучасна система вищої освіти активно оновлюється та реагує на потреби скейкхолдерів, щоб поліпшити якість освіти та її конкурентоспроможність на міжнародному освітньому ринку. Аналізуючи міжнародний досвід різних напрямів моніторингу працевлаштування та кар'єрного зростання випускників, важливо розробити таку систему моніторингу, що зуміє поєднати усі особливості національної системи освіти та діяльності багатьох державних структур, без співпраці з якими цей процес ускладнюється.

Працевлаштування випускників відкриває широкий спектр питань і напрямів, які потребують детального аналізу та вивчення, зокрема знання, вміння та компетентності, якими володіють випускники і наскільки ефективно вони їх використовують, скільки часу випускники шукали роботу, в якій сфері були працевлаштовані, чи працевлаштовані за спеціальністю. Брак напрацьованих елементів, механізмів і законодавчих норм щодо впровадження та реалізації цього процесу не дає змоги ефективно впроваджувати зміни у системі вищої освіти і формувати конкурентоспроможну систему освіти загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчаючи сучасні наукові здобутки та публікації, варто зазначити, що проблематикою моніторингу працевлаштування випускників та їх кар'єрного зростання займаються такі науковці: О. С. Гринькевич, У.Я. Садова, О.О. Левицька [1], які у своїх дослідженнях провели якісний аналіз міжнародного моніторингу працевлаштування. Також О. Замятна [2], Л.С. Лісогор [3], А. Батюк [4] та І. Анненкова [5] опрацьовують зазначену тематику. Аналізуючи праці дослідників, варто наголосити, що більшість з них роблять акцент на потребі моніторингу працевлаштування та кар'єрного зростання випускників, удосконалення національної системи вищої освіти, впровадження компетентних і фахових шляхів розв'язання цього питання. Для опрацювання науковці використовують міжнародний досвід моніторингу і беруть до уваги показники ефективності працевлаштування випускників. Проте важливим є такий аспект – якість працевлаштування, а саме задоволеність роботодавцями, знаннями та компетентностями, якими володіють випускники, а також відгуки молодих фахівців щодо рівня отриманих ними знань і навичок та їх використання у робочому процесі. Опрацьовуючи матеріали та літературу, не знаходимо інформації й аналізу щодо моніторингу працевлаштування випускників Львівського національного університету імені Івана Франка. Тому проведене дослідження та аналіз результатів моніторингу досить цікаві і необхідні, адже отримані результати можна декларувати як певний рівень підготовки та готовності випускників до їхньої професійної самореалізації. Також результати працевлаштування випускників – це один із важливих інструментів якості освіти та показник конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг кожного закладу вищої освіти.

Постановка завдання. Мета дослідження – провести аналіз концепції формування системи моніторингу працевлаштування та кар'єрного зростання випускників, висвітлення результатів опитування випускників у рамках Проєкту регіонального розвитку «Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників ЗПТО і ЗВО прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення».

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний ринок праці активно змінюється і потреби роботодавців щодо молодих фахівців також. Особливо це стосується навичок і компетентностей, якими мають володіти молоді фахівці. Заклади вищої освіти активно вивчають потреби роботодавців-стейкхолдерів, адже вони є своєрідними споживачами знань і компетентностей, які випускники набули під час навчання. Зокрема, відповідно до затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 року № 977 «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», в якому чітко зазначено, що заклад вищої освіти, який бажає акредитувати освітню програму, подає до Національного агентства такі матеріали для акредитації в електронному вигляді, зокрема рецензії та відгуки роботодавців (за наявності) [6]. У тому ж положенні (у Критеріях оцінювання якості освітньої програми) зазначається, що для акредитації освітньої програми та освітньої діяльності закладу вищої освіти, у якому проводиться навчання, освітня програма має відповідати таким критеріям:

- заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу;
- заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців [6].

Отож участь роботодавців в освітньому процесі дуже важлива та необхідна. З метою аналізу ринку праці та дослідження ефективності працевлаштування випускників заклади вищої освіти проводять моніторинг працевлаштування та кар'єрного зростання випускників. Такі дані є ефективними показниками для успішності навчання у закладах освіти для абітурієнтів, а також важливою ознакою якості та конкурентоспроможності закладів вищої освіти.

Варто зазначити, що на офіційному сайті Міністерства освіти та науки України опубліковано інформацію, що згадане міністерство має намір запустити електронну систему моніторингу працевлаштування випускників вищих навчальних закладів. Про це повідомив міністр освіти Сергій Шкарлет: «Найголовнішим на цьому етапі є узгодження порядку обміну інформацією між Пенсійним фондом України та Міністерством освіти і науки України. Наразі вже підготовлені проекти наказу МОН та постанови ПФУ. Після реєстрації цих документів у Мін'юсті ми зможемо синхронізувати інформацію Єдиної державної електронної бази з питань освіти та Пенсійного фонду й розпочати тестування системи» [7]. Електронна система моніторингу працевлаштування випускників може змінити загальну систему розвитку вищої освіти, а також і її фінансування.

Для подальшого вивчення процесу проведення моніторингу та ефективності його впровадження у систему вищої освіти треба провести аналіз міжнародного досвіду моніторингу працевлаштування випускників. Щодо визначення слова моніторинг, то у Словнику економічних термінів слово моніторинг (англ. *monitoring*) тлумачиться як систематичне відстеження, вивчення стану соціальних явищ і процесів, зіставлення результатів постійних спостережень для одержання обґрунтованих уявлень про їх дійсний стан, тенденції розвитку [8]. З приводу потреби і важливості проведення моніторингу працевлаштування та кар'єрного зростання випускників вітчизняних

закладів вищої освіти свідчать такі чинники: відсутність якісної інтегрованої бази даних про зайнятість і кар'єру випускників, конкуренція на міжнародному освітньому просторі за інтелектуальні ресурси та потреба у підвищенні якості освіти загалом [9].

У Польщі запроваджено загальнонаціональну систему моніторингу й економічної активності випускників, основою якої є дані з управління соціального страхування [10] та інтегрованої інформаційної мережі з питань науки та вищої освіти POL-on – це найповніше сховище даних про польську науку та вищу освіту [11]. Така інтегрована база даних дає змогу виконати аналітичні дослідження для визначення тривалості пошуку місця праці випускниками; рівня ризику безробіття; рівня оплати праці; бюджету активності випускників; характеристики ринку праці залежно від місця проживання випускника; частки тих, хто продовжив навчання; частки випускників, котрі були зареєстровані як безробітні [1]. У Польщі до процесу моніторингу залучено державні установи та інтегровані інформаційні мережі. Варто наголосити, що за прогнозами вітчизняного Міністерства освіти і науки України задекларована е-система моніторингу також буде співпрацювати та залучатиме дані Пенсійного фонду України.

Сама система моніторингу працевлаштування випускників та їх кар'єрного зростання в Україні ще офіційно не запроваджена і механізмів та алгоритмів його впровадження також ще не затверджено. Проте сучасні заклади вищої освіти у рамках підвищення якості освіти та врахування відгуків випускників проводять опитування щодо їх працевлаштування і кар'єрного зростання. У Львівському національному університеті імені Івана Франка відділ кар'єрного розвитку та співпраці з бізнесом (Центру маркетингу та розвитку) спільно з Центром моніторингу проводять опитування випускників і роботодавців. Головна мета опитування – аналіз, визначення основних тенденцій розвитку і змін на ринку праці, вивчення якості наданої освіти випускникам і прогнозування потреби у фахівцях, а також моніторинг працевлаштування випускників. О. Замятна [2] висловила думку, що рівень працевлаштування випускників є одним із важливих показників якості, а також конкурентоспроможності закладів вищої освіти. Показник працевлаштування свідчить не тільки про затребуваність випускників на сучасному ринку праці, а й є інструментом оцінки сформованості професійної підготовки та адаптації майбутніх фахівців, їх професійної самореалізації за фахом.

Ще один проект, який пов'язаний із моніторингом працевлаштування випускників, до якого долучався Львівський національний університет імені Івана Франка, – це проект регіонального розвитку «Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників ЗПТО і ЗВО прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення» [12].

Проект реалізується у рамках секторальної підтримки ЄС регіональної політики України за напрямом «Розвиток людського потенціалу» і передбачає два головні завдання:

- моніторинг конкурентоспроможності ЗВО і ЗПТО регіону за критерієм ефективної зайнятості випускників;
- робота над розробкою веб-порталу «Індикатори якості та ефективності професійної і вищої освіти Львівщини» [9].

Автори (О. Гринькевич, У. Садова, О. Левицька) чітко та професійно визначили, що моніторинг працевлаштування випускників – це певний комплекс програмно методологічних, організаційних і технологічних та інших засобів, за допомогою яких ефективно та регулярно можна відстежити зайнятість осіб, які здобули фахову вищу або професійну освіту за наперед розробленою методикою та системою показників [9].

Щодо аналізу результатів проведеного онлайн опитування, яке відбувалося впродовж жовтня-листопада 2020 року у формі анкетування та телефонного інтерв'ю, до якого долучилися випускники Львівського університету, то основним дизайном вибірки були такі дані: характеристика вибірки. Проектний обсяг вибірки – випускники магістратури ЛНУ ім. І. Франка 2018 і 2019 років, що становить 10% випуску відповідних років і похибка вибірки – 6,2% для цільової ознаки «Рівень зайнятості випускників».

Першим і основним блоком анкети були питання, що пов'язані з моніторингом працевлаштування (зайнятостю) та кар'єрного зростання випускників (рис. 1).

Рис. 1. Результати працевлаштування випускників ЛНУ ім. І. Франка

Джерело: Результати опитування у рамках Проекту регіонального розвитку «Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників ЗПТО і ЗВО прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення».

Більшість опитаних випускників, а саме 79,6 % зазначили, що працевлаштовані (працюють протягом останнього тижня). Враховуючи, що опитування проводилося у 2020 році у час кризи, яка спричинена карантинними обмеженнями та епідеміологічною ситуацією, пов'язаною із COVID 2019, то, на нашу думку, – це досить непоганий показник. На думку Л.С. Лісогор [3], незважаючи на вплив економічної кризи та зміни на ринку праці, попит на кваліфікованих працівників широкого профілю, менеджерів із досвідом роботи та представників середньої управлінської ланки, для яких характерний високий ступінь професійної мобільності і гнучкості, у перспективі буде достатньо стабільним. На допомогу молодим фахівцям у реалізації їхнього професійного потенціалу має прийти освіта. Зокрема, основні напрями освіти мають бути скеровані у

сферу компетентностей, які закладені у нових освітніх програмах. Аналізуючи сучасний ринок праці та відгуки роботодавців, варто відзначити такі актуальні навички: вміння пристосовуватись до швидких змін і викликів, уміння критично мислити й аналізувати інформацію, швидко приймати зважені рішення та вирішувати конфліктні і незручні питання, ефективна комунікація, командна робота, яка спрямована на успішний результат. Сучасні світові тенденції розвитку, а також зміна світосприйняття молодими фахівцями, інтенсивний розвиток інформаційних технологій спонукають вищу школу та підприємства до необхідності переглянути також і підходи до методів навчання [13].

Не менш важливе запитання: «Чи працюєте Ви за спеціальністю?» (рис. 2).

Рис. 2. Результати працевлаштування випускників ЛНУ ім. І. Франка за спеціальністю

Джерело: Результати опитування у рамках Проекту регіонального розвитку «Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників ЗПТО і ЗВО прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення».

Працевлаштування за фахом – це один з важливих показників для ЗВО, адже він свідчить про те, що університет готує фахівців, які затребувані на ринку праці і кон’юнктури його розвитку. Варто зазначити, що моніторинг працевлаштування і кар’єрного зростання випускників – це також хороший механізм комунікації між роботодавцями та ЗВО у напрямі підготовки компетентних фахівців, які будуть працевлаштовані за спеціальністю. Відсоток працевлаштування випускників за фахом – це такий показник свідомого вибору спеціальності абітурієнтом ще на час виступу. Адже ефективний і цікавий процес навчання лише тоді, коли студент із захопленням освоює теоретичні знання, закріплює їх на практиці, набуваючи необхідних компетентностей, які згодом допоможуть стати фаховим спеціалістом із можливістю конкуренції на ринку праці.

Цікавим напрямом для аналізу моніторингу працевлаштування випускників є регіони зайнятості або ж «географія» працевлаштування. Відповідно до отриманих результатів 85% випускників залишаються працювати у м. Львові та у межах Львівської області (рис. 3).

Рис. 3. Регіони зайнятості випускників ЛНУ ім. І. Франка

Джерело: Результати опитування у рамках Проєкту регіонального розвитку «Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників ЗПТО і ЗВО прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення».

Аналізуючи результати вступної кампанії за 2021 рік, можемо зазначити, що основна кількість поданих заяв на вступ до ЛНУ ім. І. Франка була отримана з таких областей (перелік перших десяти областей за кількістю поданих заяв): Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська, Хмельницька, Волинська, Рівненська, Київська та м. Київ, Вінницька, Дніпропетровська, Закарпатська. Отож більшість випускників університету (85%) успішно працевлаштовуються у межах м. Львова та Львівської області. Частина випускників (10%) повертається в інші регіони і 5% випускників, які долучилися до опитування, зазначили, що працевлаштувалися за межами України.

Сучасна молодь прагне активно поєднувати навчання та свій перший практичний досвід і якнайшвидше стати незалежними від батьків, тому значна частина студентів починає працювати ще під час студентських років (рис. 4).

Зазвичай поєднувати роботу та навчання – це досить непросте справа. Важливо, щоб графік роботи можна було поєднати з якісним навчанням і виконанням практичних завдань. Проте таке поєднання роботи та навчання досить корисне для молоді і добре оцінюється роботодавцями, адже так студент отримує свій перший досвід роботи, освоює практичні навички та компетентності. Поєднання роботи і навчання допомагає молоді бути більш дисциплінованими, планувати свій час, дотримуватися дедлайнів. Саме тому майже половина опитаних випускників (49,7 %) зазначили, що поєднання роботи і навчання сприяло працевлаштуванню після здобуття вищої освіти (рис. 5).

Відповідно до законодавства студенти можуть поєднувати роботу та навчання. У статті 62 Закону України «Про вищу освіту» особи, які навчаються у закладах вищої освіти, мають право на: безпечні та нешкідливі умови навчання, праці, побуту, трудову діяльність у позанавчальний час [14]. Отож законодавство не забороняє роботодавцям

Рис. 4. Результати поєднання навчання і роботи серед випускників ЛНУ ім. І. Франка

Джерело: Результати опитування у рамках Проекту регіонального розвитку «Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників ЗПТО і ЗВО прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення».

Рис. 5. Результати ефективності поєднання навчання і роботи серед випускників ЛНУ ім. І. Франка

Джерело: Результати опитування у рамках Проекту регіонального розвитку «Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників ЗПТО і ЗВО прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення».

за бажанням брати на роботу студентів закладів вищої освіти незалежно від форми їхнього навчання. Проте важливо укласти трудовий договір про роботу на підприємстві, в установі, організації або з фізичною особою, щоб бути захищеним і діяти відповідно до чинного законодавства, зокрема статті №2 Кодексу законів про працю України [15].

Успішно працевлаштуватися у хорошу компанію та виконувати свої посадові обов'язки – це лише незначна частина успіху. Можливість професійного розвитку

та кар'єрного зростання дуже важливий чинник, який мотивує людину, особливо для недавніх випускників.

У процесі дослідження також було важливо дізнатися про чинники мотивації до професійного зростання у випускників ЛНУ ім. І. Франка (рис. 6).

Рис. 6. Мотивація до професійного зростання випускників ЛНУ ім. І. Франка

Джерело: Результати опитування у рамках Проекту регіонального розвитку «Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників ЗПТО і ЗВО прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення»

В академічному тлумачному словнику української мови термін «мотивація» трактується як сукупність мотивів, доказів для обґрунтування чогось; мотивування [16]. Відповідно до отриманих результатів опитування найбільша частина випускників (48%) зазначили, що мотивацією до їхнього професійного зростання є «саморозвиток, самореалізація, власна справа». Це свідчить про те, що нещодавні випускники не зупиняються на досягнутих результатах, а прагнуть до постійного саморозвитку, щоб ставати кращими та гідно реагувати на вимоги і потреби сучасних компаній, бути конкурентоспроможними на ринку праці. Саме цей напрям мотивації щодо професійного зростання співзвучний із однією з ключових компетентностей, які були схвалені Європейським парламентом і Радою Європейського союзу у 2018 році, а саме: особиста, соціальна та навчальна компетентність – це здатність усвідомлювати внутрішні стани, ефективно управляти часом та інформацією, конструктивно працювати з іншими людьми, залишатися стійкими і керувати власним навчанням та кар'єрою [17].

Сучасний напрям реалізації системи вищої освіти в Україні змушує враховувати вимоги до розвитку суспільних відносин, які періодично трансформуються. У ході освітньої діяльності змінюються цілі функціонування закладів вищої освіти, відбувається спрямування зусиль на формування конкурентоспроможного молодого фахівця, індивідуальності й особистості. З.В. Юринець, І.Г. Сновидович [18] зазначають,

що активне входження України в Європейське освітнє середовище, інтеграція сучасної національної системи освіти у світову та орієнтація на європейські й світові стандарти, а також впровадження основних принципів дуальної освіти та співпраці з бізнес середовищем, подальша студентоорієнтованість, та багато інших викликів мотивує до впровадження та імплементації до змісту сучасної освіти компетентнісного підходу.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Враховуючи результати проведеного моніторингу щодо працевлаштування випускників ЛНУ ім. І. Франка, варто зазначити, що досліджувані показники досить непогані. Це своєрідний зріз ефективності та якості навчання в Університеті. Проте питання працевлаштування за спеціальністю потребує більшої уваги, але воно не зовсім залежить від якості підготовки фахівців у ЗВО. Воно також тісно пов'язане з ситуацією на сучасному ринку праці, карантинними обмеженнями, розвитком сучасної економіки, цифровізацією й активним процесом впровадження інформаційних технологій.

Детальні результати моніторингу та вибірки за спеціальностями будуть цікаві для факультетів і кожної освітньої програми, на яку відбувається набір студентів. Адже чи не основним чинником, який впливає на вибір навчального закладу для абітурієнтів, є можливість отримати якісну освіту та професію, з якою ти будеш успішним на ринку праці. Високий відсоток працевлаштування випускників ЛНУ ім. І. Франка – це своєрідний показник престижності та довіри роботодавців до ЗВО, який забезпечує якісне навчання, а також засвідчує високий фаховий і професійний рівень науково-педагогічного складу та практично-орієнтованого навчання у напрямі компетентнісного підходу.

Моніторинг працевлаштування та кар'єрного зростання випускників перспективний напрям досліджень, який поєднує кілька спрямувань, а саме: освітній, економічний, міграційний і соціальний. Адже за результатами моніторингу можна відстежити та частково проаналізувати якість освіти, яку отримують випускники, перспективні напрями розвитку освітньої галузі, потреби роботодавців і фахівців, перелік спеціальностей, яких найбільше потребує сучасний ринок праці. Система моніторингу дає змогу оцінити траєкторію кар'єрного зростання випускників у прив'язці до закладу вищої освіти. Щоб напрям моніторингу працевлаштування та кар'єрного зростання випускників успішно був реалізований, потрібна активна участь і долученість різних державних структур, а також зміни до сучасного законодавства. Щодо самого процесу підготовки до моніторингу, то важливо якісно сформулювати запитання в анкетах, конкретизувати та дослідити питання працевлаштування випускників за спеціальністю. Також треба додавати питання, відповіді на які внесуть ясність щодо якості підготовки фахівців. Зокрема, щодо рівня практичних компетентностей у випускників та ефективності їх використання у робочому процесі. Загалом процес моніторингу працевлаштування випускників забезпечить процес постійного зворотного зв'язку, який досить ефективний і необхідний для закладів вищої освіти. Він також допомагає проводити багатокomпонентний аналіз якості вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Гринькевич О.С., Садова У.Я., Левицька О.О. Міжнародний досвід моніторингу працевлаштування випускників та шляхи його застосування в Україні. *Демографія та соціальна економіка*. 2019. 1(35):126–138.
2. Замятна О. Моніторинг працевлаштування випускників у контексті діагностики їхньої професійної адаптації (міжнародний досвід). *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. 2020. Вип. 2(4). URL: <http://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/222904> (дата звернення: 02.09.2021).
3. Лісогор Л.С. Працевлаштування випускників в умовах економічної кризи. *Демографія та соціальна економіка*. № 2. 2009. С. 58–67. URL: <https://dse.org.ua/archive/12/6.pdf> (дата звернення: 06.09.2021).
4. Батюк А. Вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного регулювання ринку праці молоді. *Актуальні проблеми державного управління*. 2016. Вип. 2. С. 45–49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2016_2_10. (дата звернення: 09.09.2021).
5. Анненкова І.П. Теорія і методика моніторингу якості професійної діяльності науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів: дис. на здобуття наук. ступеня д-ра педагогічних наук: 13.00.06 / Нац. акад. пед. наук України. Київ, 2016. 517 с.
6. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 977 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#top> (дата звернення: 01.09.2021).
7. МОН планує запустити е-систему моніторингу працевлаштування випускників ЗВО. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-planuye-zapustiti-e-sistemu-monitoringu-pracevlashtuvannya-vipusknikiv-zakladiv-vishoyi-osviti-ministr-sergij-shkarlet> (дата звернення: 01.09.2021).
8. Завадовський Й.С., Осовська Т.В., Юшкевич О.О. Економічний словник. Київ: Кондор, 2006. с. 355. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/EKONOMIC_SL_2006.pdf
9. Гринькевич О.С., Садова У.Я., Левицька О.О. Особливості застосування статистичних і соціологічних методів у моніторингу працевлаштування випускників на прикладі Львівської області. *Збірник конференції зі статистики*. 2020. С. 17–21. URL: <https://cutt.ly/cWxP7fX>
10. Ogólnopolski system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA) URL: <http://ela.nauka.gov.pl> (дата звернення: 02.09.2021).
11. POLon – zintegrowana system informacji o nauce polskiej i Szkolnictwie Wyższym. URL: <https://polon2.opi.org.pl/siec-polon> (дата звернення: 02.09.2021).
12. Intellectlviv.com. URL: <https://intellectlviv.com/> (дата звернення: 02.09.2021).
13. Сновидович І.Г. Стан молодіжного ринку праці у час кризи. Цифровізація науки та сучасні тренди її розвитку: матеріали І міжнародної студентської наукової конференції (Т. 1), 2021. С. 61-63. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/liga/issue/view/26.03.2021/484> (дата звернення: 06.09.2021).
14. Закон України Про вищу освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 09.09.2021).
15. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 09.09.2021).
16. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/motyvacija> (дата звернення: 09.09.2021).

17. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning. URL: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annexrecommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf> (дата звернення: 09.09.2021).
18. Юринець З.В., Сновидович І.Г. Компетентнісний підхід у сфері вищої освіти України. *Стратегія економічного розвитку України*. № 46. 2020. С. 208–219. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/34078/16-6023-PB.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 10.09.2021).

References

1. Hryn'kevych O.S., Sadova U.Ya., Levyts'ka O.O. (2019). Mizhnarodnyj dosvid monitorynhu pratsevlashtuvannia vypusknnykiv ta shliakhy joho zastosuvannia v Ukraini. [International experience in monitoring the employment of graduates and ways of its application in Ukraine]. *Demohrafiia ta sotsial'na ekonomika*. no 1(35):126-138. [In Ukrainian].
2. Zamiatna O. (2020). Monitorynh pratsevlashtuvannia vypusknnykiv u konteksti diahnostyky ikhn'oi profesijnoi adaptatsii (mizhnarodnyj dosvid). [Monitoring the employment of graduates in the context of diagnosing their professional adaptation (international experience)]. *Psykhologo-pedahohichni problemy suchasnoi shkoly*. no. 2(4). <http://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/222904> (accessed: 02.09.2021). [In Ukrainian].
3. Lisohor L.S. (2009). Pratsievlashtuvannia vypusknnykiv v umovakh ekonomichnoi kryzy. [Employment of graduates in the economic crisis]. *Demohrafiia ta sotsial'na ekonomika*. no. 2. P. 58-67. URL: <https://dse.org.ua/archive/12/6.pdf> (accessed: 06.09.2021). [In Ukrainian].
4. Batiuk A. (2016) Vdoskonalennia normatyvno-pravovoho zabezpechennia derzhavnoho rehuliuвання rynku pratsi molodi. [Improving the legal framework for state regulation of the youth labor market]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*. no. 2. P. 45-49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2016_2_10. (accessed: 09.09.2021). [In Ukrainian].
5. Annienkova I.P. (2016) Teoriia i metodyka monitorynhu yakosti profesiinoi diialnosti naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv vyshchych navchalnykh zakladiv. [Theory and methods of monitoring the quality of professional activity of scientific and pedagogical workers of higher educational institutions]. Doctoral dissertation/ *Nats. akad. ped. nauk Ukrainy*. Kyiv. 517 p.
6. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro akredytatsiyu osvitynih prohram, za yakymy zdiysnyuyet'sya pidhotovka zdobuvachiv vyshchoyi osvity. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny vid 11.07.2019. no 977. [On approval of the Regulations on accreditation of educational programs, which provide training for applicants for higher education. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated July 11, 2019 № 977]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#top> (accessed 01.09.2021) [In Ukrainian].
7. MON planuje zapustyty e-systemu monitorynhu pratsevlashtuvannia vypusknnykiv. [The Ministry of Education and Science plans to launch an e-system for monitoring the employment of graduates]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-planuye-zapustiti-e-sistemu-monitoringu-pratsievlashtuvannya-vipusknnykiv-zakladiv-vishchoyi-osvity-ministr-sergij-shkarlet> (accessed 01.09.2021) [In Ukrainian].
8. Zavadovs'kyj J.S., Osovs'ka T.V., Yushkevych O.O. (2006). *Ekonomichnyj slovnyk*. [Economic dictionary]. Kyiv. Kondor. p. 355. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/EKONOMIC_SL_2006.pdf [In Ukrainian].
9. Hryn'kevych O.S., Sadova U.Ya., Levyts'ka O.O. (2020). Osoblyvosti zastosuvannia statystychnykh i sotsiolohichnykh metodiv u monitorynhu pratsevlashtuvannia vypusknnykiv

- na przykłady L'vivs'koi oblasti. [Features of application of statistical and sociological methods in monitoring the employment of graduates on the example of Lviv region]. Zbirnyk konferentsii zi statystyky. P. 17–21. URL: <https://cutt.ly/cWxP7fX> [In Ukrainian].
10. Ogólnopolski system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych – ELA. (n.d.). Polish Graduate Tracking System. ela.nauka.gov.pl. Retrieved from <http://ela.nauka.gov.pl>. (accessed 02.09.2021) [in Polish].
 11. POLon – zintegrowana system informacji o nauce polskiej i Szkolnictwie Wyższym. URL: <https://polon2.opi.org.pl/siec-polon> (accessed: 02.09.2021). [in Polish].
 12. Intellectlviv.com. URL: <https://intellectlviv.com/> (accessed: 02.09.2021). [In Ukrainian].
 13. Snovydyvych I.H. (2021). Stan molodizhnoho rynku pratsi u chas kryzy. [The state of the youth labor market during the crisis]. Tsyfrovizatsiia nauky ta suchasni trendy ii rozvytku: materialy I mizhnarodnoi students'koi naukovoii konferentsii (Vol. 1), P. 61–63. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/liga/issue/view/26.03.2021/484> (accessed: 06.09.2021). [In Ukrainian].
 14. Zakon Ukrainy Pro vyschu osvitu [Law of Ukraine On Higher Education]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (accessed: 09.09.2021). [In Ukrainian].
 15. Kodeks zakoniv pro pratsiu Ukrainy. [Labor Code of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (accessed: 09.09.2021). [In Ukrainian].
 16. Akademichnyj tlumachnyj slovnyk ukrains'koi movy [Academic explanatory dictionary of the Ukrainian language]. URL: <http://sum.in.ua/s/motyvacija> (accessed: 09.09.2021). [In Ukrainian].
 17. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning. URL: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annexrecommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf> (accessed: 09.09.2021). [In English].
 18. Yurynets' Z.V. Snovydyvych I.H. (2020). Kompetentnisnyj pidkhid u sferi vyschoi osvity Ukrainy. [Competence approach in the field of higher education in Ukraine]. Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy. no. 46. 2020. P. 208–219. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/34078/16-6023-PB.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (accessed: 10.09.2021). [In Ukrainian].

GRADUATE TRACKING STUDIES IN HIGHER EDUCATION QUALITY MANAGEMENT (THE CASE OF IVAN FRANKO NATIONAL UNIVERSITY OF LVIV)

Iryna Snovydyvych

*Ivan Franko National University of Lviv,
79008, Lviv, 18 Svobody Ave.
e-mail: iryna.snovydyvych@lnu.edu.ua*

Annotation. The research is dedicated to the analysis of the issue related to the process of monitoring employment and career growth of graduates of higher education institutions. The international experience of monitoring employment of graduates was analyzed, in particular, the example of Poland was taken. The main factors that affect employment of graduates and that should be taken into consideration in the system of monitoring employment of graduates are identified. The recommendations of the Ministry of Education and Science of Ukraine on the introduction of the electronic monitoring system are considered. Examples of monitoring employment of graduates of Ivan Franko National University of Lviv are provided. The objective

of the study is to analyze the concept of the development of the system for monitoring employment and career growth of graduates, highlighting the results of the survey of graduates within the Regional Development Project «Monitoring the realization of the intellectual potential of graduates of VET and higher education institutions of the frontier region: social partnership, state, and regional order». Regarding the implementation of the monitoring system, it is considered in this project as a set of tools that provide a systematic tracking of information on employment and career growth of graduates. In the process of research the general scientific theoretical methods were used: systematization and generalization, comparative analysis – to distinguish the main features and characteristics of the results of monitoring, to provide schematic and graphical images for visual presentation of the results of graduate employment.

The main issues related to the employment of graduates are considered and analyzed on the basis of the results of the survey, in particular, employment of graduates in their specialty, the area of graduate employment, the effectiveness of combining training with work, and the motivation of graduates to grow. The expediency of introducing the system of monitoring in higher education is substantiated as one of the important factors that will improve the quality of education, as employment and employment indicators of graduates are connected with the needs of employers, economic development, and the demand for qualified specialists in today's labour market.

Keywords: monitoring, employment of graduates, career growth, higher education institution, quality of education.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2021

Прийнята до друку 24.11.2021